

20. 12. 2005

ID: 37807

Nesprávnost poučení o odvolání

Nesprávnost poučení o odvolání ve smyslu jeho neúplnosti postihuje ustanovení § 204 odst. 2, věty druhé, o. s. ř., určující jinou (tříměsíční) lhůtu k podání odvolání, jestliže rozhodnutí soudu poučení o odvolání neobsahuje. Hypotéza této právní normy je naplněna nejen v případě, že poučení o odvolání v rozhodnutí zcela chybí, ale také tehdy, jestliže soud v rozhodnutí neuvede některou z podstatných částí zákonného poučení, jak je vymezuje ustanovení § 204 odst. 1 o. s. ř.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 32 Odo 648/2003, ze dne 28.1.2004)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobkyně F. F., spol. s r.o., proti žalovaným 1) D. Š., 2) P. Š., o 125.222,40 Kč s příslušenstvím, vedené u Okresního soudu v Opavě pod sp. zn. 7 C 106/99, o dovolání druhého žalovaného proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 31. května 2001, č.j. 51 Co 120/2001-72, tak, že usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 31. května 2001, č.j. 51 Co 120/2001-72, se zrušuje a věc se vrací tomuto soudu k dalšímu řízení.

Z odůvodnění :

Krajský soud v Ostravě ve výroku označeným usnesením odmítl pro opožděnost odvolání druhého žalovaného proti rozsudku ze dne 25. října 1999, č.j. 7 C 106/99-29, ve znění opravných usnesení ze dne 14. srpna 2000, č.j. 7 C 106/99-53, a ze dne 14. února 2001, č.j. 7 C 106/99-66, kterým Okresní soud v Opavě žalovaným uložil zaplatit společně a nerozdílně žalobkyni 125.222,40 Kč s příslušenstvím a náklady řízení (výrok I.). Dále rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení (výrok II.).

Odvolací soud, zastávaje stanovisko o doručení rozsudku soudu prvního stupně druhému žalovanému dne 26. listopadu 1999 tzv. náhradním způsobem ve smyslu ustanovení § 47 odst. 2 občanského soudního řádu (dále též jen „o. s. ř.“), dovodil, že patnáctidenní lhůta k podání odvolání druhému žalovanému při počítání běhu lhůty podle ustanovení § 57 odst. 2 o. s. ř. marně uplynula dnem 13. prosince 1999 (pondělí). Vzhledem k tomu, že doručka vztahující se k uvedené písemnosti nebyla opatřena otiskem razítka pošty s datem shodujícím se s realizovanými pokusy o doručení, odvolací soud ji za veřejnou listinu ve smyslu § 134 o. s. ř. nepovažoval a dodržení stanoveného postupu při doručování zjistil pomocí jiných důkazních prostředků, které uvedl v odůvodnění svého rozhodnutí. Pokud pak druhý žalovaný napadl odvoláním rozsudek soudu prvního stupně až dne 21. prosince 1999, nelze toto jeho podání považovat za včasné, a proto ho pro opožděnost odmítl.

Usnesení odvolacího soudu v celém rozsahu napadl druhý žalovaný dovoláním. Odvolacímu soudu vytkl, že odmítl jeho odvolání, ačkoli z výpovědi svědkyně, ani z jiných důkazů nevyplývalo, že by v oznámení pošty ze dne 22. listopadu 1999, kdy byl poštou učiněn první pokus o doručení rozsudku soudu prvního stupně, byla uvedena i hodina předání zásilky tak, jak to ustanovení § 47 odst. 2 o. s. ř. vyžaduje. Navrhl provedení důkazu oznámením o uložení zásilky, které její adresát odevzdává při jejím přebírání a které má pošta povinnost archivovat. Podle přesvědčení dovolatele mu odvolací soud uvedeným nesprávným postupem v průběhu řízení odňal možnost jednat před soudem. Navrhl, aby dovolací soud před rozhodnutím o dovolání odložil vykonatelnost rozsudku soudu prvního stupně ve znění opravných usnesení a aby usnesení odvolacího soudu zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Podle bodu 17., hlavy I, části dvanácté, zákona č. [30/2000](#) Sb., kterým se mění zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů a některé další zákony, dovolání proti rozhodnutím odvolacího soudu vydaným přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona nebo vydaným po řízení provedeném podle dosavadních právních předpisů, se projednají a rozhodnou podle dosavadních právních předpisů (tj. podle občanského soudního řádu ve znění účinném před 1. lednem 2001). O takový případ jde i v této věci, jelikož odvolací soud věc ve shodě s bodem 15., hlavy I, části dvanácté, zákona č. [30/2000](#) Sb. rovněž projednal podle dosavadního znění občanského

soudního řádu, jak sám výslovně zmínil v důvodech usnesení.

Dovolání je přípustné podle ustanovení § 238a odst. 1 písm. e) o. s. ř., neboť směřuje proti usnesení odvolacího soudu, kterým bylo odvolání odmítnuto, a je i důvodné.

Dovolací soud přihlíží z úřední povinnosti k vadám vyjmenovaným v § 237 odst. 1 o. s. ř. (tzv. zmatečností), a je-li dovolání přípustné, i k jiným vadám řízení, které mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci; jinak je vázán uplatněným dovolacím důvodem, včetně toho, jak jej dovolatel obsahově vymezil (§ 242 odst. 1 a 3 o. s. ř.).

Tzv. vady zmatečnosti nebyly dovoláním namítány a ze spisu se nepodávají. Jinak je tomu však s jinými vadami řízení, které mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci. Dovolací soud se nejprve zabýval posouzením, zda a jak na zhodnocení včasnosti odvolání druhého žalovaného mělo vliv opravné usnesení ze dne 14. srpna 2000, kterým soud prvního stupně v záhlaví rozsudku opravil označení první žalované, jakož i opravné usnesení ze dne 14. února 2001, kterým bylo v záhlaví rozsudku opraveno označení žalobkyně.

Podle ustanovení § 164 o. s. ř. předseda senátu opraví v rozsudku kdykoliv, i bez návrhu, chyby v psaní a v počtech, jakož i jiné zřejmé nesprávnosti. Týká-li se oprava výroku rozhodnutí, vydá o tom předseda senátu opravné usnesení, které doručí účastníkům; přitom může odložit vykonatelnost rozsudku na dobu, pokud opravné usnesení nenabude právní moci.

Podle ustanovení § 169 odst. 1 o. s. ř. se v písemném vyhotovení usnesení uvede, který soud je vydal, dále označení účastníků a věci, výrok, odůvodnění, poučení o odvolání a den a místo vydání usnesení. Za podmínek uvedených v odstavci 2 téhož ustanovení nemusí usnesení obsahovat odůvodnění; jestliže se usnesení nedoručuje, stačí v písemném vyhotovení usnesení uvést výrok a den vydání (odstavec 3).

Podle ustanovení § 204 o. s. ř. se odvolání podává do 15 dnů od doručení rozhodnutí u soudu, proti jehož rozhodnutí směřuje. Bylo-li vydáno opravné usnesení, běží tato lhůta znovu od doručení opravného usnesení (odstavec 1). Odvolání je podáno včas také tehdy, jestliže bylo podáno po uplynutí patnáctidenní lhůty proto, že se odvolatel řídil nesprávným poučením soudu o odvolání. Neobsahuje-li rozhodnutí poučení o odvolání nebo obsahuje-li nesprávné poučení o tom, že odvolání není přípustné, lze podat odvolání do tří měsíců od doručení (odstavec 2).

V závěru obou usnesení, kterými soud prvního stupně svůj rozsudek opravoval, je uvedeno toto poučení: „Proti tomuto usnesení lze podat odvolání do 15 dnů od dne doručení ke Krajskému soudu v Ostravě prostřednictvím podepsaného soudu, písemně, ve trojím vyhotovení“.

Vycházejí z údajů na doručence (č.l. 53 spisu verte) dovolací soud zjistil, že opravné usnesení ze dne 14. srpna 2000, č.j. 7 C 106/99-53, bylo doručeno druhému žalovanému postupem podle § 47 odst. 2 o. s. ř. dne 28. srpna 2000.

Podle obsahu spisu si druhý žalovaný opravné usnesení ze dne 14. února 2001, č.j. 7 C 106/99-66, v odběrní lhůtě na poště nevyzvedl. Vycházejí z údajů na nevyzvednuté zásilce (srov. č.l. 68) dovolací soud zjistil, že toto opravné usnesení bylo druhému žalovanému doručeno postupem podle § 46 odst. 4 o. s. ř. ve znění účinném od 1. ledna 2001 (aplikovaného ve vazbě na body 1. a 6., hlavy I, části dvanácté, zákona č. 30/2000 Sb.) dne 5. března 2001.

Námítka dovolatele, že podal odvolání proti rozsudku soudu prvního stupně včas, je důvodná, aniž bylo nutné v tomto řízení zkoumat, zda se v případě oznámení o uložení zásilky při prvním pokusu o doručení rozsudku soudu prvního stupně druhému žalovanému jednalo o řádnou výzvu, jak zpochybňoval dovolatel.

Z obsahu spisu bylo totiž dovolacím soudem zjištěno, že odvolací soud při posuzování včasnosti odvolání nevzal v úvahu, že soud prvního stupně vydal opravné usnesení, a to dokonce dvě. Za situace, kdy soud prvního stupně opravoval svůj rozsudek postupně dvěma opravnými usneseními, počala vždy od doručení každého z nich běžet jeho účastníkům nejen lhůta k podání odvolání proti doručенému opravnému usnesení, ale s ohledem na ustanovení § 204 odst. 1, větu druhou, o. s. ř. znovu i lhůta k podání odvolání proti rozsudku. S ohledem na shora uvedená konkrétní data doručení opravných usnesení tak začala druhému žalovanému běžet znovu patnáctidenní lhůta k podání odvolání proti rozsudku soudu prvního stupně dne 29. srpna 2000 a dne 6. března 2001. Pokud pak za této situace podal druhý žalovaný odvolání proti rozsudku soudu prvního stupně dne 21. prosince 1999, podal ho před uplynutím znovu běžících lhůt k podání odvolání, takže toto jeho podání nemohlo být již z tohoto důvodu opožděné a závěr odvolacího soudu o opožděnosti podaného odvolání je nesprávný.

Kromě toho byla lhůta k podání odvolání proti rozsudku soudu prvního stupně prodloužena i proto, že soud prvního

stupně v opravných usneseních (srov. shora citované poučení soudu v opravných usneseních) poučil účastníky toliko o možnosti podat odvolání proti opravovanému usnesení. Tím se ovšem rozsah poučení o odvolání ve smyslu § 169 odst. 1 o. s. ř. nevyčerpává. Začíná-li doručením opravného usnesení znovu běžet lhůta k podání odvolání proti opravenému rozhodnutí nebo jeho opravené části (týká-li se oprava např. jen výroku o nákladech řízení, lhůta k podání odvolání proti výroku o věci samé již znovu běžet nezačíná), musejí být účastníci řízení též znovu poučeni o možnosti podat v příslušné lhůtě proti opravenému (výroku) rozhodnutí odvolání. Jestliže se tak nestane, je poučení o odvolání obsažené v opravném usnesení neúplné a tudíž i nesprávné (srov. též usnesení Nejvyššího soudu uveřejněné pod číslem 49/2003 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek).

Nesprávné poučení soudu o odvolání pak vede ve svých důsledcích vždy k tomu, že účastník není při podání odvolání omezen patnáctidenní lhůtou, stanovenou pro podání odvolání podle ustanovení § 204 odst. 1, věty první, o. s. ř. při poučení řádném (správném).

Nesprávnost poučení o odvolání ve smyslu jeho neúplnosti postihuje ustanovení § 204 odst. 2, věty druhé, o. s. ř., určující jinou (tříměsíční) lhůtu k podání odvolání, jestliže rozhodnutí soudu poučení o odvolání neobsahuje. Hypotéza této právní normy je ve smyslu výše řečeného naplněna nejen v případě, že poučení o odvolání v rozhodnutí zcela chybí, ale také tehdy, jestliže soud v rozhodnutí neuvede některou z podstatných částí zákonného poučení, jak je vymezuje ustanovení § 204 odst. 1 o. s. ř. (srov. mutatis mutandis rozhodnutí uveřejněná pod čísly 37/1998 a 10/2002 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek).

Jestliže soud prvního stupně v usneseních ze dne 14. srpna 2000 a 14. února 2001 nepoučil účastníky o možnosti podat odvolání proti opravovanému rozsudku, založila tato jeho procesní pochybení účastníkům řízení možnost podat odvolání do tří měsíců od doručení každého z obou opravných usnesení.

Na novém běhu lhůt k podání odvolání proti rozsudku nic nemůže změnit skutečnost, že obě opravná usnesení vydal soud prvního stupně až po podání odvolání druhého žalovaného. Jak bylo vysvětleno již v rozhodnutí bývalého Nejvyššího soudu uveřejněném pod číslem 57/1969 Sbírky rozhodnutí a sdělení soudů ČSSR, od jehož závěrů nemá Nejvyšší soud důvodu odchytil se ani v této věci, lhůta k podání odvolání proti opravovanému rozhodnutí začne běžet účastníkům znovu od doručení opravného usnesení, i když toto bylo vydáno po právní moci opravovaného rozhodnutí.

Uvedenými procesními pochybeními odvolací soud zatížil řízení tzv. jinou vadou, která měla za následek nesprávné rozhodnutí ve věci a která činí dovolání důvodným [§ 241 odst. 3 písm. b) o. s. ř.].

Nejvyšší soud proto, aniž ve věci nařizoval jednání (§ 243a odst. 1, věta první, o. s. ř.), napadené usnesení podle ustanovení § 243b odst. 1, věty za středníkem, o. s. ř. zrušil a věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení (§ 243b odst. 2, věta první, a odst. 5 o. s. ř.).

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Dědictví](#)
- [Výživné](#)
- [Valná hromada](#)
- [Ustanovení zástupce](#)
- [Náhrada škody](#)
- [Nájemné \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odměna advokáta \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Péče o dítě \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Smlouva o smlouvě budoucí \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)

- [Daňová exekuce](#)
- [Cenové rozhodnutí rozporné se zákonem](#)